

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 52. De defensoribus haereticorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

res, & banno exponuntur, & in perpetuum relegantur, & bona confiscata amittunt. Zacharius tract. de heret. c. 17. nu. 4. Federicus Imperator in l. Pa ravenorum, qua est impressa in litteris Apostolicis, in fine huius operis, atque ita etiam sancivisse non obscure videntur Innocentius iij. & Clemens iij. in bulla incipiente: Ad extirpanda §. Quicumq; autem. quam habes in bullario litterarum Apostolicarum, in fine huius operis. In dispositione enim eius §. receptatores, plane continentur, quamvis eorum expressa mentio non fiat: nam praterquam quod sub generalitate illorum verborum comprehendantur, ex eo satis evidenter videntur comprehendi, quia in defensores ibi pena statuitur: qui vero receptat, nihil aliud facit, quam defendere & favere, ut et docuit Simancas de catho. inslit. tit. 15. nu. 14. quod verum est, cum prater simplicem receptionem, & occultationem, etiam amplius vi defendunt hereticos, & prohibent catholicos ministros, ne eos capiant.

Nunquid vero his penis liberentur consanguinei, uxores, amici, fratres, patres, filij, & similes persona receptantes hereticos sibi coniunctos, non est modica controuersia, quam nunc omitto, cum Emericus nullam eius mentionem faciat, de ea tamen eo disputabo paulo post in hac 2. parte super q. 56. nu. 8. ubi Emericus sentire videtur huiusmodi receptatores mitius esse puniendos.

Judgi vero aut alij quilibet infideles, si apostatas, aut hereticos receptauerint: aut quomodolibet defenderint, per Inquisitores puniendi sunt, sicut cauit dominus Gregorius Papa xij. anno Domini MDLXXXI. extranag. quadam incipien. Antiqua Iudaeorum §. si quis, in hac verba; Si quis Apostatas hereticos, vel scienter domus acceptauerit: aluerit: comitatu iuuerit: seu quouis modo eis cibaria vbiunque praeberit: aut dona vel munera dederit: vel miserit: aut de loco ad locum deduxit: seu associauerit: vel deducendos seu associandos curauerit: aut sumptus ministrauerit: duces comitue illis adiunxerit: vel ne ab eis perpetrata, deprehendi, aut inuestigari queant, fecerit. Quique dictos Apostatas, aut hereticos scienter aliquo modo receptauerit, occultauerit, defenderit, aut eis opem, consilium, auxilium, vel fauorem quomodolibet praestiterit, Inquisitorum scilicet in iudicio subiacebit.

Sed quibus penis puniendi sint huiusmodi infideles contra fidem delinquentes, dictum est supra in hac 2. parte super q. 44.

QVÆSTIO LII.

De defensoribus hereticorum.

S V M M A R I O M.

- 1 Defensores hereticorum in duplici sunt differentia.
- 2 Defendunt aliqui non errorem, sed personam.
- 3 Et hi pro modo defensionis suspensi de heresi sunt vehementer, aut leuiter.

Quinquagesima quarta questio est: Hereticorum defensores qui dicuntur, & si heretici dicendi sunt.

Ad hanc respondemus, quod hereticorum defensores sunt in duplici genere: quidam enim defendunt hereticorum errorem, & ij damnabiliores sunt illis qui errant: & in o solum heretici, immo heresiarcha habendi sunt, ut patet 24. q. 2. Quia aliorum, & de his defensoribus communiter nō loquuntur iura, quia ab hereticis non distinguuntur, & in his habet locum c. Ad abolendam. §. prout senti de heret. lib. 6.

Quidam alij sunt, qui non defendunt errorem, sed personam errantem: utpote illi, qui restunt viribus & potentia; ne heretici ad manus iudicis fidei veniant examinandi, vel puniendi, & similia: & tales sunt excommunicati, iuxta c. allegatum, Excommunicamus primo §. credentes.

Et tales heretici non sunt, postquam errorem non defendunt, arg. de sum. Trin. & fide catho. c. Damnamus, sed suspecti de illorum hereticorum erroribus sunt vehementer, vel leuiter fecerunt defensionem, quam fecerunt: & debent abiurare, iuxta c. Accusatus, frequenter alleg. de heret. lib. 6.

His concordant Archidiaconus in c. Quicunque super verbo, defensores, & Guido Fulcodius praedictus, in consultationibus ad Inquisitiones hereticas prauitatis, q. 12. & praedictum concilium Tarraconense.

COMMENT. LXXVII.

De materia etiam huius questionis videndi sunt illi ipsi, quos paulo antea citavi in intro q. 50. & 51. praterea Zacharius tract. de heret. c. 4. Simancas in enchyridio tit. 14. Locutus in opere iudiciali, verbo, defensores. Repertorium Inquisitorum verbo, defensor. Bernardus Comensis in lucerna, verbo, defensor. doctrina vero Emerici in hac questione vera & communis est.

Quidam namque sunt, qui defendunt hereticorum errorem, &c. Idem penitus scribit Guido Fulcodius ab Emerico hic citatus in consultationibus, ad Inquisitores, q. 12. quem sequitur Archidiaconus in c. quicumque, de heret. lib. 6. verbo, defensores, & latius sup. pag. 193. col. 2. nec de his est difficultas; nam pari iure cum hereticis censentur; immo vero heretici sunt deteriores, cum pertinaces videantur & heretici manifesti, iuxta c. super quibusdam, de verb. signif. hi namque non modo errant, verum etiam offendicula errandi alijs parati, ut optime monet Conradus Brunus, lib. 1. de heret. cap. 4. in fine, & Simancas de catho. inslit. tit. 15. nu. 8. quib. locis eadem tradunt, qua hic Emericus commemorat.

Quidam alij sunt, qui non defendunt errorem, sed personam errantem. Hoc autem contingere potest multis modis, quos tradit Zacharius tract. de heret. c. 4. Simancas de catho. inslit. tit. 15. nu. 9. & Repertorium Inquisitorum verbo, defensores. §. 1. de qua re insignis extat locus in bulla Innocen-

Innocentij iij. & Clementis iij. Ad extirpanda. *Quicunque, ubi & varia defensionis genera, & pœna defensorum luculenter traduntur his verbis: Quicunque autem hæreticum vel hæreticam, captum vel captam auferre de manibus capientium vel capiētis ausus fuerit, vel defendere ne capiatur, seu prohibere aliquem intrare domū aliquam vel turrem, seu locum aliquem ne capiatur, & inquiratur ibidem, iuxta legem Paduę promulgatam per Federicum tunc Imperatorem, publicatis bonis omnibus in perpetuum relegatur, & domus illa, a qua prohibiti fuerint, sine spe reedificandi funditus destruat, & bona que ibi reperia fuerint, fiant capientium, ac si hæretici fuissent i bidē inuenti. hætenus Innocentius, que paulo explicatius tradit rursus & confirmat Clemens iij. vel. atus in bullario litterarum Apostolicarum. §. quicunque, in fine huius operis.*

Et sub his generalibus verbis comprehenduntur omnes defendendi: modis, qui in hac causa possunt contingere: nam & cum armis & sine armis potest quis defendere hereticum: potest & clamoribus, monendo illum ut fugiat: potest defendere illum in iudicio: item extra iudicium, denique, ut uno verbo dicam, quicunque officium Inquisitionis quacunque ratione impediuit, hæreticorum defensores per consequentiam dici possunt.

Iam visus est casus singularis nullo modo hic pretereundus, quo quis defensor hæreticorum dicitur scilicet supponit alium hominem, vel et seipsum pro illo hæretico, qui fuerat capiendus, de quo in prefato rescripto Inno. iij. Ad extirpanda. §. si quandoq; ita scriptum extat: Si quandoque aliqui vel aliquæ nō hæretici pro captis hæreticis, ipsis non contradicentibus fuerint assignati, vel se forsitan assignauerint, prædicti suppositi perpetuo carceri mancipentur, & hæretici nihilominus redire & assignari cogantur, & qui hunc dolum fecerint, iuxta legem prædictā bonis omnibus publicatis in perpetuum relegentur. hec ibi. Quod ipsum post Innocentium roborauit etiam Clemens iij. in bulla incipiente; Ad extirpanda. §. si quando.

Sed suspecti de illorum hereticorum erroribus sunt vehementer vel leuiter secundum defensionem quam fecerunt. Ita Barcionensis, Bononiensis, & codex Cardinalis de Gambarā, sed Sa bellanus ita; Secundum modum defensionis.

Hic autem modus defensionis alius atque alius rum dissimiliter facit, & culpam more grauiorem; nunc leuiorem; nam grauius delinquit qui defendit cum armis, quā qui sine armis; grauius qui vi admittit hæreticos de manibus capientium, quam qui voce monet ut fugiant, ac sese a custodibus eripere conentur; & sic de ceteris, que sunt prudentissime consideranda, ut gradus suspicionis notari possint, & debite poenitentiae iniungi.

Et debent abiurare, &c.] Hec abiurationis pœna omnibus suspectis est communis. Sed defensores hæreticorum alijs præterea pœnis plectuntur, quas hic omisit Fymericus, de quib. Zachinus tract. de heret. ca. 17. Tabienfis in sim. verbo, hæreticus. §. 10. & 21. Gondissaluis tract. de heret. q. 16. Ludouicus Carreus de heret. num. 163. & seq. Simā-

cas de catho. in stit. tit. 15. nu. 10. & fere illi, quos citauit supra initio questionis 50. & dixi paulo antea hac ipsa questione, vers. quidam alij sunt, ac præter veteritas pœnas Federicus in l. Patrenorum. quā curauimus imprimendam in bullario litterarū Apostolicarum in fine huius operis, quæ fuit ab Innocentio iij. & multis alijs Summis Pontificibus. approbata, hæreticorū cōplices, hoc est, defensores, receptatores, & quocunque modo fautores, bonorum confiscatione, & exilio punit; & ipsorū filios infamia notat; & ab omnib. honorib. excludit, nisi hæreticos reuelauerint; tūc enim his pœnis liberatur.

Postremo Pius V. Pont. Max. rescripto quodā incipiente; Si de protegendis. quod est impressum in bullario litterarum Apostolicarum, in hæreticorum defensores grauissimas etiam statuit pœnas, quas in multis casibus illic expressis incurrant.

Iudæi præterea ac alij infideles, si prædictis, aut alijs modis apostatas, vel hæreticos defenderint, a iudicib. fidei puniuntur, per extrauag. Dñi Gregorij. Papa xij. incip. Antiqua Iudæorum. cuius uerba retulimus super quæstione proxime præcedenti in fi.

Q V A E S T I O L I I I.

De fautoribus hæreticorum.

S V M M A R I V M

- 1 Publica auctoritate fungentes quomodo per omissionem hæreticis fauere censeantur.
- 2 Et quomodo per commissionem.
- 3 Priuata persona ex sola omissione non dicuntur hæreticorum fautores.
- 4 Sed commissione, & que committendo.
- 5 Fautores hæreticorum excommunicationem, & alias pœnas incurruunt.

Vinquagesimatertia quæstio est: Hæreticorum fautores qui dicendi sunt, & si hæretici habendi sunt?

Ad hanc respondemus, quod fauores hæretici sunt in duplici genere. Quidam, namque sunt, qui publica funguntur auctoritate, hoc est publicæ personæ, ut domini temporales, eorum Balliui, Veguerij, & officiales ceteri: & tales fauent, & fautores esse possunt hæreticorū duobus modis, quia interdum omittendo, interdum committendo; omittendo quidem ea facere circa hæreticos vel suspectos, infamatos vel credentes, receptatores, defensores, & fautores, ad quæ de eorū officio obligamur, cū tamē ab Episcopis & Inquisitorib. vel eorū altero requiruntur, utpote, si eos non capiunt, vel captos diligenter non custodiant, uel infra districtum suum ad locum, de quo eis mādabitur, non deducant, ac executionem promptam de eis non faciant, & similia, ut patet extra de hæ. lib. 6. c. Et inquisitionis, in principio.

Committendo autem, utpote, si captos huiusmodi absque Episcopi & Inquisitoris, vel alterius ipsorū licentia, uel mandato, a carcere liberent, vel processum, iudicium, vel sententiam eo